Тэма: Звонкія і глухія, шыпячыя і свісцячыя зычныя гукі.
Мэта: Фарміраваць у вучняў уменні адрозніваць звонкія ад глухіх, свісцячых ад шыпячых; развіваць уменні правільнага вымаўлення звонкіх перад глухімі, глухіх перад звонкімі,свісцячых перад шыпячымі і наадварот;выхрўваць культуру моўных зносін на ўроку.

Ход урока.

1.Арганізацыйны момант.

На карце вялікага свету
Яна, як зялёны лісток,
Песня гарачага лета,
Крынічнай вады глыток.
Адвечная калыханка,
Душы запаветны куток.
В. Вітка

-Аб чым гаворыць В.Вітка ў вершаваных радках? (аб Беларусі)
-Як вы здагадаліся? (на геаграфічнай карце абрысы яе тэрыторыі нагадваюць зялёны кляновы лісточак)
-Які сэнс мае спалучэнне слоў “адвечная калыханка”? (тут матулі спявалі сваім маленькім дзецям песні (калыханкі) з той мэтай, каб яны хутчэй засыпалі; гэтыя песні запаміналіся на доўгія часы).
-Чаму Беларусь, лічыць паэт, - душы запаветны куток? (выказвае свае адносіны да Беларусі, якая з’яўляецца для яго родным куточкам, таму што ён тут нарадзіўся, вырас, пасталеў, адчуў смак крынічнай вады ...)
-Ці задаволены вы тым, што нарадзіліся і жывяце ў Беларусі?
-Што вас радуе, а, можа, нешта засмучае? (выказванні вучняў).
2.Праверка дамашняга задання.
А).Запісванне вучнем на дошцы апорнай схемы на правапіс іе (ые), ія (ыя), іё (ыё)
Б). Прывядзенне прыкладаў.
Г). Пр.93
3. Новы матэрыял.
1.Разгляд “елачкі” па фанетыцы
-Давайце успомнім, як называюцца гукі, якія вымаўляюцца пры дапамозе голасу і шуму? Так, звонкія. Знойдзем на галінцы елачкі звонкія зычныя і назавём іх.
- Як называюцца гукі, якія вымаўляюцца толькі з дапамогай шуму? Так, звонкія.
- Знойдзем на галінцы елачкі глухія зычныя.
- Адзіночныя звонкія; адзіночныя глухія.
- Знойдзем шыпячыя. Колькі іх? Назавіце.
- Знойдзем свісцячыя гукі. Колькі іх? Назавіце
4.Замацаванне

1. Слоўнікавая работа.
Пісьмо пад дыктоўку на дошцы і ў сшытках.
Жыта, шыта, джала, чорны, зіма, снег, цень, рэзкі, просьба, касьба, дзядзька, возчык, рэзчык.
-Падкрэсліце шыпячыя адной рыскай, а свісцячыя–дзвюма.
2.Зачытванне правіла па кнізе пра звонкія, глухія, шыпячыя і свісцячыя гукі.
3.Работа над практыкаваннямі 97, 98. Вывад вымаўлення шыпячых і свісцячых гукаў.
5. Самастойная работа.
1.З арфагарафічнага слоўніка высаць 8 слоў, уякіх ёсць шыпячыя (3-ты ўзровень); 10 слоў, у якіх ёсць свісцячыя (4-ты ўзровень); 7 слоў, у якіх ёсць звонкія і 7 слоў, у якіх ёсць глухія (5-ты ўзровень)
2. Давійце ўспомнім, як праверыць напісанне звонкіх і глухіх зычных на канцы і ў сярэдзіне слова? Прывядзіце свае прыклады. Запомніце верш.
Калі ў слове зычны чуеш невыразна,
Слова хутка ты змяняй,
Ды зычнага галосны падстаўляй,
Год–гадамі правярай.
3.Работа па картцы.

6.
7.
8.

Уставіць прапушчаныя літары.

Адышлі чарніцы, выбралі суніцы,
Перастала ры..ка, брацца на кручок.
Ідуць у бруснічнік дзеўкі, маладзіцы,
А Міхася цягне бор і хвайнячок.
Добры бор сасновы падарунак новы:
Сталі паяўля..а па лясах гры..кі,
Ды ці знойдзеш словы апісаць іх сховы–
Апісаць даро..кі, дзе хадзілі но..кі
Гры..нікоў заўзятых. Ну а нам Міхась?
Пачакайце тро..кі, абмінем паро..кі–
Грэблі, раўчавіны, і пяскі, і гра..ь.

Чаму некаторыя гукі абазначаюцца іншымі літарамі?

(Урок беларускай мовы ў 5 “Б” класе)

Падрыхтавала

настаўнік

Шыманчык Г.М.

Івацэвічы 2023